

Om likheten och olikheten Guds barn emellan i detta livet

Kom och se, vad den evige Guden själv säger därom. Trött på människotankar och människoord och all ovisshet, skall du finna vila blott i »det, som var från begynnelsen», i det Herren Gud själv talat. Frågan är viktig, nämligen *om de utmärkande dragen hos Guds barn på jorden*: att taga miste i en så viktig fråga kan gälla din eviga salighet. Var därför rädd för alla egna meningar härom, såsom för djävulens arga list och den eviga döden. »Illfundigare än allt annat och fördärvat är hjärtat»; och »alla mannens vägar äro rena i hans egna ögon». Ve då den, som förlitar sig på sitt hjärta! Ve den, som i fråga om de utmärkande dragen hos Guds barn blott ser efter *sina egna drag, sitt sinne, sin väg* och gör dessa till mönster och rättesnöre! Låtom oss rädas för oss själva och blott fråga efter, vad Herren Gud säger.

Detta är nödigt vid alla ämnen, men allra mest då det gäller att pröva själva den väg, vi gå genom livet, vilken skall en gång sluta antingen med evig salighet i himmelen, eller med bortvisning till det eviga mörkret utanför. Och då vi här vilja se, vad Gud säger om *de utmärkande dragen* hos Guds barn, *vari de alla äro lika*, och därunder också vilja visa, *vari de kunna vara olika* och dock vara Guds barn, så hava vi även till ändamål, att Guds barn också måtte börja något bättre igenkänna varandra – och att i någon mån motverka den *skadliga söndringen* mellan dem, som äro i anden *ett* och i evighet skola vara *ett*; och å andra sidan motverka den *skadliga hopblandningen och förväxlingen* av dem, som äro i själva anden och väsendet åtskilda och därför skola i evighet vara åtskilda. Men även för ett sådant ändamål huru nödigt är det icke att misstro alla egna tankar och tycken och blott se efter, vad Gud i sitt ord säger! Ty likasom i fråga om oss själva, så är det ock vid bedömandet av andra, vårt eget tycke, som är både den vanligaste och den mest förvillande ledaren. Må endast Herren Gud med sitt ord och sin Ande leda oss!

Men vi vilja nu komma till själva frågan. Vi skulle undersöka, varuti Guds barn på jorden alltid äro varandra lika, och varuti de däremot kunna hava sina olikheter; och vi företaga oss denna gång blott förra delen av frågan: Varuti Guds barn alltid äro lika eller de utmärkande dragen hos dem alla. Vad säger nu Guds ord därom? Finnes det verkliga Guds barn på jorden? Och vilka äro i detta livet deras utmärkande drag? Det första Guds ord säger härom, är, att det verkligen finnes en Guds släkt på jorden, verkligen finnes »Guds barn, födda av Gud» – Guds barn, icke i den tomma och torftiga meningen, att detta är en skön titel för goda kristna, utan att det är rent av en verklighet, att det finnes på jorden verkliga Guds barn, i detta ords egentliga betydelse, att de äro födda av Gud, så att Guds evige Son kunde säga: »Gå till mina bröder och säg dem: Jag far upp till min Fader och eder Fader och till min Gud och eder Gud.» Så härliga ting säger oss Guds ord. Det säger oss, att Gud i begynnelsen skapade människan till sitt barn, sin avbild, och till arvinge av allt det han gjorde (1 Mos. 1) och sedan, då barnet var förfört, fallet och förlorat, utgav sin evige Son till barnens återlösare och frälsare, vilken därför själv blev ett människobarn, så att han ock på grund därav »icke skämdes kalla oss bröder» (Heb. 2:11). Och likasom Gud i begynnelsen gav utav sin egen Ande liv åt den nyskapade människokroppen (1 Mos. 2: 7), så ger han ock genom sitt ord även nu sin Ande i den andligt döda människan, vilken Ande på nytt gör henne levande med ett gudomligt liv, en »delaktighet av Guds natur» (2 Petr. 1).

Härigenom sker, att Guds barn verkligen födas av Gud; såsom skrivet står: »Guds barn, vilka äro födda, icke av blod, icke heller av kött, vilja, icke heller av mans vilja, utan av Gud» (Joh. 1: 13); och åter på ett annat ställe: »Skulle jag låta andra öppna moderlivet och själv ock icke föda? säger Herren. Skulle jag låta andra föda och själv tillyckt vara? säger din Gud» (Jes. 66: 9)¹. **1 nya övers, lyder denna vers: »Måne jag skulle öppna moderlivet och icke giva kraft att föda, säger Herren, eller skulle jag, som givit kraft att föda, hindra födseln? säger din Gud.»**

O, en stor hemlighet! Gud föder ännu barn på jorden. Det finnes verkliga himmelsbarn på jorden. O, stora härlighet! Men nu är frågan: Vilka äro dessa? Vilka äro de mest utmärkande dragen hos Guds barn på jorden, varav man kan igenkänna dem? Vad säger Guds ord därom? Var och en som har någon bekantskap med den heliga skrift, vet, att så snart där handlas om vem som är »Guds barn», vem som »har evinnerligt liv», vem som »skall varda frälst», skall »ingå i Guds rike» o.s.v., så förekommer där alltid något ord, som talar om människans förhållande till världens Frälsare; där är antingen själva det ideligen förekommande ordet tro, tro på Jesus, eller något ord, som uttrycker trons art och väsende, då denna betecknas t.ex. med ett kommande till Jesus, ett anammande av honom, ett hungrande och törstande, ett ätande av hans kött och drickande av hans blod, ett åkallande av hans namn, ett byggande på honom, ett förblivande i honom o.s.v.

Överallt finna vi ett visst förhållande till Kristus utgöra villkoret och kännetecknet på Guds barn. Det är övermåttan viktigt att väl giva akt på denna omständighet, nämligen att all frälsning ligger i en enda punkt, att det himmelska barnskapet beror av ett enda förhållande – att det är endast ett visst förhållande till Kristus, som utgör villkoret och huvuddraget hos Guds barn på jorden. Ty ehuru vi äro härom ense, då det gäller läran, så strida vi genast däremot, då det gäller tillämpningen; ty då se vi på många punkter och på helt andra, än denna enda, för att bedöma vår egen eller andra människors ställning till Gud. Gäller det oss själva, så låta vi ofta all tröst fara, när vi blott se någon brist i vår egen fromhet eller stöta på några synder, antingen i vårt hjärta eller i våra ord och gärningar, och vi låta det icke vara avgjort, att vårt barnskap hos Gud beror endast av vårt förhållande till Frälsaren.

Gäller det ett omdöme om andra, så döma vi dem efter en hel mängd förhållanden, i avseende på deras förstånd eller leverne, utan att dessa förhållanden äro sådana, att de bevisa något beträffande deras hjärte- förhållande till Jesus. Vi skola därför djupt inpräglade hos oss den nämnda stora huvudsanningen i allt Guds ord, att nådeståndet och frälsningen bero av en enda punkt: av själens förhållande till Frälsaren. Det är en hel mängd andra saker, som ock äro viktiga, som Skriften påyrkar och prisar eller tvärt om bestraffar; men själva nådeståndet och frälsningen fäster hon blott vid ett: om du är i Kristus eller icke. Detta skall du alltid märka i Skriften, förutsatt att du icke är så grov och okunnig, att du icke vet något om »de två testamenten» (Gal. 4: 22-31), »de två förbunden» (Jer. 31:31-34, Heb. 8:6-13; Rom. 9:4-11).

Står du ännu på den punkten, att du icke förstår dessa två förbunden, så måste du tycka, att skriften uppställer flera villkor för saligheten. Men har du förstått, att »allt vad lagen säger, det talar han till dem, som hava lagen, på det att var mun må tillstoppas, och all världen varda brottslig för Gud» (Rom. 3:19), på det han sålunda måtte bliva vår tuktomästare till Kristus (Gal. 3: 24), då skall du verkligen i hela skriften finna, att själva frälsningen är fäst blott vid en enda punkt, nämligen vårt förhållande till Kristus, och att även all Kristi och apostlarnas förmaning går endast ut på att tukta, uppfostra och bilda barnen; men att de hava sitt barnskap och sitt arv endast av födelsen, endast av sitt förhållande till Frälsaren.

Nu, ehuru hela skriften är full av denna sin huvudlära, vilja vi dock, för att vila våra hjärtan vid Guds egna ord, påminna om några viktiga bibelställen härom, och helst sådana, som giva en mer åskådlig bild av denna frälsningens enda väg. Vi börja med de första syndarna på jorden. Då Adam och Eva äntligen kommo fram för Gud, sade han dem icke ett enda ord om någon deras egen gärning, varigenom de själva skulle bota sitt fall, utan talade blott om en annan man, en »kvinnans säd, som skulle söndertrampa ormens huvud». Gud tog frälsningsverket alldeles ifrån människan och lade det helt i en annans händer. Härmed var nu redan trons väg till frälsningen given och fastställd; och så säger aposteln, att det var genom tron Abel täcktes Gud och fick vittnesbörd, att han var rättfärdig (Heb. 11:4).

Då Gud sedan gav världen ett exempel på frälsningens väg genom tron, nämligen uti sin tjänare Abraham – som därför kallas alla troendes fader (Rom. 4:11), såsom ock de troende kallas Abrahams barn (Gal. 3:7) – så tecknas Abrahams rättfärdiggörelse sålunda: Gud gav honom ett löftesord om den »säd, i vilken alla släkter på jorden skulle varda välsignade»; och då heter det: »Och Abraham trodde på Herren, och han räknade honom det till rättfärdighet» (1 Mos. 15:6; Gal. 3; Rom. 4). Vad trodde då Abraham på? Han trodde på Kristus; ty aposteln säger uttryckligt, att denna »såden var Kristus» (Gal. 3:16). Sådan är mönsterbilden, som skall visa oss, huru man varder frälst. »Ty», säger åter aposteln, »det är skrivet icke allenast för hans skull, att det tillräknades honom, utan även för vår skull, vilka det skall tillräknas, då vi tro på den, som från de döda uppväckte Jesus, vår Herre» (Rom. 4).

Och sedan säger aposteln om gamla testamentets heliga, att de alla på samma sätt blivit benådade, att de alla »genom tron blevo rättfärdiga och fingo vittnesbörd, att de täcktes Gud». Se Heb. 11. Ett tredje exempel. Då Johannes i sitt första kapitel omtalat gudaktighetens stora hemlighet, att Guds evige Son, »Ordet», som var i begynnelsen och skapade allting, »vart kött och bodde ibland oss», så säger han genast, vilken som skulle varda delaktig av all denna nåd och få barnskapet hos Gud. Han säger »åt alla dem, som mottogo honom, gav han makt att bliva Guds barn, dem som tro på hans namn; vilka äro födda icke av blod, icke heller av köttets vilja, icke heller av mans vilja, utan av Gud». Giv akt på detta ställe.

Här höra vi först i enkla och avgörande ord, vem Gud själv förklarar för sitt barn. »Alla dem, som mottogo honom (Sonen)» – »dem som tro på hans namn». Sedan få vi ock här se, vad en saliggörande tro är, nämligen först den tro, som mottager Jesus – den som icke blott vet och håller för sant ordet om honom, utan den som mottager, begär och omfattar honom, såsom sin Frälsare; och för det andra, den tro, som verkar något, nämligen verkar en ny födelse av Gud – icke en tro, som lämnar människan i hennes gamla väsende, utan som förvandlar henne, så att hon blir en ny människa för hela sitt återstående liv och för evigheten. Ty här stod om dem, som tro på hans namn, att de äro födda, »icke av blod etc. utan av Gud».

Ett fjärde exempel. Då Kristus själv, Joh. 3:1–21, vill på en gång meddela Nikodemus den egentliga salighetsläran, talar han blott om samma pånyttfödande tro. Han börjar med att tala om nya födelsen (v. 3) och slutar med den stora förklaringen: »Ty så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en, som tror på honom, icke må förgås, utan hava evigt liv.» Varpå han tillägger: »Den som tror på honom, han varder icke dömd; men den som icke tror, han är redan dömd, emedan han icke tror på Guds enfödde Sons namn.» Här höra vi då av Kristi egen mun åter samma förklaring, att frälsningen beror endast av tron på honom, men en tro, som medför en ny födelse. Ty ingen kan väl tänka, att Herren Kristus här framställer två olika vägar – den förra: att födas på nytt, och den senare: att tro på honom – utan vi se blott åter här, att då skriften talar om den saliggörande tron, hon menar endast en sådan tro, som verkar en ny skapelse.

Ett femte exempel. Då Johannes var på ön Patmos, och Herren ville visa honom den oräkneliga barnskaran inför Lammets tron, så låter han en av himmelens äldsta säga honom det utmärkande kännetecknet på dessa barn; och då lyder det sålunda: »Dessa äro de, som komma ur den stora bedrövelsen, och de hava tvagit sina kläder och gjort dem vita i Lammets blod» (Upp. 7:14). Märk! Huru hade deras kläder blivit så vita, de fotsida, glänsande kläderna? Endast genom tvagning i Lammets blod. »Det fina linnet är de heligas rättfärdighet» (kap. 19:8). Således hava de heliga sin rättfärdighet endast genom tvagning i Lammets blod. Och att två sina kläder i Lammets blod, det är ju syndasorgens och trons dagliga göromål, där den rena, tuktande Anden bor. Korteligen: från bibelns första bok till den sista är frälsningens väg blott en och densamma, nämligen Kristus, blott Kristus, blott tron på Kristus.

Vi upprepa därför ideligen, att själva nåden, barnskapet och frälsningen äro fästade vid en enda punkt: människans förhållande till Kristus. »Honom bära alla profeterna vittnesbörd», att »i honom och i ingen annan är frälsningen; ty det är icke något annat namn under himmelen bland människorna givet, i vilket vi skola blivit frälsta, utom Jesu Kristi Nasaréns namn». »Den som har Sonen, han har livet; ty livet är i Guds Son.»

Ja, så sträng och orubblig är denna Guds dom, att livet och frälsningen skall vara endast i hans Son – »såsom han har utvalt oss i honom, före världens grundläggning» (Jes. 1) – så sträng och orubblig är denna Guds utkorelsedom, att även de, som på det allvarligaste farit efter rättfärdighet, hava blivit förkastade, blott därför att de icke sökt den av tron, utan av sina egna gärningar. Så säger aposteln, till slutlig lösning av det besynnerliga, hårda utkorelsekapitlet, Rom. 9:e, att han endast därmed velat säga, att då de, som icke hade farit efter rättfärdigheten, likväl fingo rättfärdigheten, nämligen den rättfärdighet, som kommer av tron; så hade däremot de, som farit efter rättfärdigheten, icke kommit därtill. »Varför?» utropar han. »Därför att det icke skedde av tro, utan såsom av lagens gärningar; ty de stötte sig mot stötestenen» (v. 30-33).

Så förskräckligt sträng och helig är Gud, att icke den allra högsta fromhet gäller något, utan endast hans älskade Son och den, som är insvept i hans rättfärdighet. Detta är det första, skriften överallt framställer, att Kristus är den enda vägen, Kristus den enda dörren, och Kristus därför det egentliga kännetecknet eller prövostenen (Jes. 28:16), efter vilken det skall provas och avgöras, vilken som är Guds barn eller icke. Men då detta är i all skrift så uppenbart, att det nu svårligen kan fördöljas, så ser sig satan nödsakad att även efterapa tron på Kristus eller ingiva dem, som han skall bedraga, en självgjord och inbillad tro, varmed han desto tryggare behåller dem i ett falskt väsende. Därför är det så nödigt för den, som icke vill bliva bedragen, att väl giva akt på, huru den sanna tron beskrives i den heliga skrift. O ja, med blödande hjärta ville vi här ropa till alla, som vilja varda saliga: Se dock i Herrens namn efter, huru han själv beskrivit tron, och följ icke egenkärlekens förvillelse, som alltid ingiver dig, att just du icke kan vara bedragen.

Först har du redan av de anförda bibelställena sett, att den sanna och saliggörande tron alltid skall omskapa människan. »Tron är ett Guds verk i själen, som förvandlar och pånyttföder oss av Gud och gör oss till helt andra människor i hjärta, håg och sinne och alla krafter» (Luther). Aposteln säger uttryckligt: »Om någon är i Kristus, så är han en ny skapelse.» Att tro på Jesus och dock vara världen lik i håg och sinne, det rimmar sig icke. En ny födelse, en ny skapelse – sådana ord tyda på det inre väsendets förändring. Låt då icke bedraga dig därmed, att du i det yttre, i from vandel, i Guds ords bruk m.m. är olik världen och lik de kristna, utan eftersinna inför Herren, om du fått detta väsentliga inre verket enligt *Herrens ord*.

Både den heliga skrift och historien visa uti tydliga exempel av hedningar och judar, att människor kunnat antingen genom uppfostran eller ihärdig övning, utan någon födelse av Gud, erhålla en sådan fromhetsande, som vida skilt dem ifrån den övriga hopen. Den, som läser fromma filosofiska hedningars skrifter, ser hos dem även en inre fromhet, som utskämmer många kristna. Detsamma har man anmärkt hos mången from jude, som dock var Kristi fiende. Namnet farisé betyder ock avskild, ty de skilde sig så ifrån världen. Huru mycket mer måste icke detsamma äga rum inom kristenheten, där kristlig uppfostran ofta gör en from man, som dock icke är en av Anden född kristen, utan saknar det inre livet, den verkliga syndakänsans och trons dagliga tvagning i Lammets blod! Det var detta, Herren själv så ofta påpekade med de besynnerliga texterna om medlemmar i hans rike på jorden, vilka slutligen skulle utestängas från fröjdesalen i himmelen, såsom i Matt. 7:22-23; kap. 22:1-13; kap. 25:1-13.

Bland sådana Kristi tal är kanske intet mer tankvärt och dyrbart, än det, vari Kristus beskriver det rätta inre förhållandet till honom eller den rätta trons väsende. Det är senare hälften av Johannes 6:e kap. Där

har Herren så ofta upprepat den stora huvudsaken, att många undrat på detta ideliga omsägende och upprepande; men det upprepadet betecknar blott Herrens Kristi stora nit därom, att man en gång måtte höra vad han säger. Vad Herren där så ideligen upprepar är, att man måste hava ett sådant hjärta, som har i hans försoning sitt egentliga livsbehov, sin allt framgent outhärliga livsnäring. Han talade ideligen om att »äta hans kött och dricka hans blod». Att han icke menar det sakramenterliga ätandet i nattvarden – som dessutom ännu icke var instiftad – utan talar om trons ätande, kan var och en själv se i v. 27, 29, 35 och 47. Men han visar, att blott den tro är saliggörande, som »äter hans kött», d.ä. beständigt ånyo behöver och näres av hans försoning.

För att förstå detta Kristi tal, giv alltid först akt på orden »äta» och »dricka», och sedan på orden: »mitt kött, mitt blod». Äta och dricka antyder först det innerligaste omfattande av ett ämne, eller ett hungrande och törstande därefter, ja, ett så innerligt omfattande, att man förenas därmed och näres därav. För det andra betecknar »äta», att ett sådant omfattande icke skall behövas blott för någon viss tid och sedan kunna undvaras på en annan tid av ens levnad, utan att det skall allt framgent fortfa, så länge livet varar, likasom kroppen allt framgent och beständigt måste näras med det dagliga brödet, så länge den lever. Så måste då Kristi försoning vara vårt fortfarande livsbehov, så vida den av Gud födda nya människan i oss lever. Detta skall man märka vid ordet »äta och dricka». Men vid orden »mitt kött, mitt blod» bör märkas, att de orden antyda Kristi försoningsverk; såsom han själv förklarar i v. 51, då han säger om sitt kött: »Vilket jag skall giva för världens liv.»

Således har Herren själv förklarat, att den, som icke allt framgent behöver nära sin tro med ordet om hans försoning, »har icke liv i sig», utan är andligt död, huru from han ock synes (v. 53); och däremot, att det är rätt och saligt, om du har den egenskapen, att du beständigt behöver näras med evangeliets ord om Kristus och hans försoning. Hör, huru Herren Kristus talar härom: *Jag är det levande brödet, som har kommit ned från himmelen. Om någon äter av detta bröd, skall han leva evinnerligen; och det bröd, som jag skall giva, är mitt kött, vilket jag skall giva för världens liv... Sannerligen, sannerligen säger jag eder: Utan att I äten Människosönens kött och dricken hans blod, haven I icke liv i eder. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod, han har evigt liv, och jag skall uppväcka honom på den yttersta dagen. Ty mitt kött är sann mat, och mitt blod är sann dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod, han förbliver i mig och jag i honom. Såsom levande Fadern har sänt mig, och jag lever för Faderns skull, så skall ock den, som äter mig, leva för min skull. Ack saliga ord: För min skull!*

Och då judarna knorrade däröver, att han sade, att hans köttis ätande kunde giva det eviga livet, sade han: »Anden är den, som gör levande, köttet är till intet nyttigt; de ord, jag har talat till eder, äro ande och äro liv», d.ä. jag talar om ett andligt ätande, som sker, då I anammen de ord, jag säger eder, då jag förkunnar om mitt kött och blod, som »jag giver för världens liv»; endast då Anden får göra dessa ord levande för eder, då giver han eder ande och liv. Och ären I födda av Anden, så haven I hos eder ett andligt väsende, som lika nödvändigt behöver andlig spis, som kroppen behöver den lekamliga. Denna eder nya andliga människa är den, som skall bispisas med mitt kött, då det genom Anden förklaras för eder.

Så barbariskt och hårdsmält (v. 60) detta tal är för många, när Kristus talar om sitt köttis ätande, så begripligt, kärt och livande är det för *dem*, som dagligen stå i övning och åtnjutande av själva saken. De trogna kunna aldrig bättre uttrycka sig, då de vilja beskriva sitt egentliga hjärteliv, än om de säga, att Kristi kött är deras mat, försoningens ord är just deras djupaste livsbehov och livs näring. Se på de äkta nådebarnen; jag kan aldrig så väl igenkänna dem, som just genom denna egenskap, att Kristi blods tröst är deras livsbehov. De äro icke alltid vad de böra och sådana, som man kunde önska; de hava nu sina

mångahanda skröpligheter att kämpa med; *men ett* utmärker dem, och det är, att *Kristus är deras livsbehov*.

År efter år fortfara de beständigt med ett och sammahuvudämne för sina betraktelser, läsa, höra, sjunga, skriva och tala först och sist om detsamma och detsamma, nämligen om Frälsaren, om Kristus och hans nåd, om Kristi kött såsom utgivet för oss; och så om synden, den svåra synden, som alltid låder vid dem och gör dem tröga och ovärdiga; och huru man skall kunna bliva synden övermäktig och dylikt; men så återigen om Frälsaren och hans nåd och makt. Ja, ordet om Kristus och försoningsnåden är riktigt deras mat. När de någon tid varit i saknad av det dyra nådesordet, antingen det skett genom förhinder av jordiska bestyr, eller genom tröghet och försumlighet, så är hela deras invärtes människa så svag och matt, som den människas kropp, vilken är hungrig och saknar näring; de gå där nu så kraftlösa och olustiga, ansiktet är dunkelt, bekännelsen tystnad, vandringen ostadig och vacklande.

Men om de nu komma till ordet, så går det dem alldeles så, som en lekamligt hungrande, vilken kommer till ett gott bord: när de suttit en stund framför en evangelisk predikan om Kristus och hans försoningsnåd, så ser man snart blicken ljusna, hjärtat blir åter upplivat, förtröstan och bättringsuppsåten förnyas, och när de gå ut därifrån, kunna de ofta knappt tåga därom – det har gått dem efter ordspråket: »På en mått mage sitter ett glatt huvud.» Vi säga icke, att de alltid äro bekväma att så äta, att varda vederkvickta av evangeliets ord, icke ens att alltid så hungra därefter; nej, stundom äro de andligen sjuka och obekväma; men vi säga, att skola de någonsin bliva rätt livade och styrkta till sin invärtes människa, så skall det ske genom ordet om Kristus, för oss utgiven, och att ordet om Kristus är deras beständiga livsbehov, deras egentliga själsmat.

Och det är denna egenskap, som Kristus här förklarar såsom alldeles nödvändig, då han säger: »Sannerligen, sannerligen säger jag eder: utan att I äten Människosönens kött och dricken hans blod, haven I icke liv i eder.» Ett hjärta, som icke kan leva utan näringen av försoningens ord, är det säkraste vittnesbörd om ett andligt liv och en fortgående bättring; ty det är just den levande syndakännedomen, som verkar det beständiga behovet av nåd och av nådens ord. Ja, är icke det ett märkvärdigt tecken, att en människa, som ingenting så mycket studerar, läser, hör och betraktar, som just detta nådens ord om Kristus, likväl aldrig kan däri bliva fullärd, aldrig kan minnas och behålla detta? Annat som jag lärt för trettio, fyrtio år tillbaka, det kan jag minnas och behålla, men icke detta käraste stycke, som jag dock mest och dagligen studerar.

Vittnar icke det, att min tro blivit något annat än kunskap, då dess näring så förbrukas och förgås, likasom den mat jag äter? Då däremot andra andliga människor ingenting så litet behöva, som detta försoningens ord; *det* är något, som de hava en gång lärt och nu veta, och vilja därför nu höra något annat. Dessa kunna icke nog förundra sig över de förra, svaga och besynnerliga själarna, som aldrig bliva mätta på ordet om nåd; och de mena därför gärna, att *det* är ett sjukligt folk, som icke gör några framsteg, utan stannar vid första stycket, föraktar lagen, förmaningarna och helgelsen m.m. O, om de visste, vad detta deras förstånd förråder om dem själva! Levde de själva under Andens tuktan i sann övning av bättring och tro, så skulle de ju veta, att det är tvärt om just *därför*, att Anden dagligen driver och tuktar hjärtat för all kvarboende synd, och att lagen går så på djupet med det invärtes fördärvet, att människan aldrig kan få ro och tröst i sin fromhet – det är *därför* och blott i sådana fall själen ideligen på nytt behöver ordet om nåden och Kristi försoning. Ja, jag förstår det icke riktigt, men något besynnerligt är det med de själar, som aldrig kunna bliva fullärdade i det stycke, som de mest studera; men det säkra är, att på sådana själar sannas Kristi ord, att hans kött är deras mat – deras mat – och då hava de hans vissa försäkran, att de ock skola evigt leva »för hans skull».

Och om någon bekymrar dig för den egenskapen, att hans kött, hans försoning är din beständiga själsmat, må du tröstligen påminna dig din Herres ord: »Mitt kött är sann mat.» Men den åter, som icke har ett sådant hjärta, utan är utlärd i detta livsämne och nu kan bliva lika livad av ämnena, som icke ens angå oss, blott de äro skickligt framställda, eller ämnena, som åtminstone aldrig kunna utgöra livets bröd – såsom Pretorius säger: »de äro lika livade av Syrak som av Paulus» – sådana själar hava visserligen ett betänkligt tecken, att de icke i Kristi försoning hava sitt livsbehov och sin näring. Den, som icke vill uppsåtligen sky ljuset, må väl stanna för detta märkliga tecken. Det är Herren Kristus själv, som har talat detta.

Detta är nu det väsentligaste tecknet på den nya födelsen och de äkta barnen – ett så väsentligt tecken, att där detta finnes, att en själ lever av Kristus, där är alltid bestämt ett saligt Guds barn. Ja, det är så bestämt, att aposteln Paulus säger, att om en själ på detta levande sätt bygger på Kristus och så avsomnar, måste en sådan bliva salig, även om hon på denna enda goda grund byggt så illa, att hennes verk varder nedbränt. Apostelns ord, som läsas i 1 Kor. 3:11–15, handla egentligen om lärare och deras byggande av det andliga templet, församlingen; men var och en förstår, att ingen kan bliva salig, om han blott med lärande byggt andras tro på Kristus och själv saknar denna tro; ty »utan tro är det omöjligt att tackas Gud» (Heb. 11:6). Du måste således föreställa dig en, som även byggt sitt eget hjärtas tro på Kristus. Men då säger aposteln: »En annan grund kan ingen lägga, än den, som är lagd, vilken är Jesus Kristus. Men om någon på denna grund bygger med guld, silver, dyrbara stenar, trä, hö eller strå, så skall vars och ens verk bliva uppenbart; ty dagen skall göra det klart, emedan han uppenbaras med eld, och elden skall pröva, hurudant vars och ens verk är. Om det verk, som någon har byggt därpå, varder bestående, skall han få lön. Men varder någons verk nedbränt, så skall han gå miste om den; men själv skall han varda frälst, dock såsom genom eld.»

Märk, huru aposteln talar: den som så illa byggt på den enda grunden, att hans verk varder nedbränt i den sista hjärteprövningens eld, han varder straffad eller »mister sin lön», men han själv blir frälst, blott därför att han likväl levat av Kristus, som ensam är livet – han själv blir därför frälst, »dock såsom genom eld», likasom en, vilken ur ett nedbrinnande hus icke kan rädda mer än sitt liv. Även härav må var och en äntligen se, att frälsningen ligger i en enda punkt: »Den som har Sonen.» Men jämte detta väsentligaste huvudtecken på Guds barn, finnas också andra tecken, som bidraga att förvissa oss om vår tros äkthet.

Bland dessa vilja vi endast helt kort nämna de förnämsta. Det första, som vittnar om den nya födelsen och Andens inneboende, är det nya heliga sinnet, varigenom vår Herres bud bliva vårt kära och avgörande rättesnöre för hela vårt liv. Detta heter att hålla hans bud, varom det heter i 1 Joh. 2:3: »Därav veta vi, att vi känna honom, om vi hålla hans bud.» Utförandet härav blir väl aldrig här på jorden alldeles felfritt; men så länge Herrens välbehag är vårt liv, så bliva hans bud vår levnadslag, så att varje avvikelse blir beivrad, ångrad och rättad; och så länge säges det på Herrens tungomål, att vi hålla hans bud; såsom vi se, då Jesus säger om lärjungarna till sin Fader: »De hava hållit ditt ord» (Joh. 17:6), ehuru vi av historien veta, vilka brister som vidlådde dem. Annars heter det i skriften »följa Kristus», vara »honom lydig», »fara efter helgelse», »vandra icke efter köttet, utan efter anden» o. s. v.

Alla dessa bibelns talesätt antyda det nu anförda huvuddraget hos Guds barn på jorden. Världen har ett annat tecken, ty hon kan med sin tro obehindrat fortgå på den breda vägen. Ett annat utmärkande drag hos Guds barn är, vad Jesus, Johannes och Paulus så mycket framhålla, nämligen deras kärlek till bröderna. Jag ser då i alla, som älska Jesus, mina käraste syskon, och vad som rör dessa, det rör mig (1 Kor. 12:26). Detta är ett huvuddrag av brödrakärleken; se vidare 1 Kor. 13 kap. Om denna kärlek säger Herren Kristus uttryckligt: »Därav skola alla förstå, att I ären mina lärjungar, om I haven kärlek inbördes» (Joh. 13:35). Och Johannes säger: »Mina älskade, låtom oss älska varandra; ty kärleken är av

Gud; och var och en som älskar, han är född av Gud.» »Vi veta, att vi hava övergått från döden till livet; ty vi älska bröderna» (1 Joh. 3:14; 4:7). Därav följer, att där man icke älskar bröderna, icke vill hava något andligt broderskap, utan är helst from för sig själv, och hellre söker att finna och säga något ont om de troende – den andligheten har ett mörkt tecken. Ja, ett så viktigt drag hos Guds barn är kärleken till bröderna.

Ett tredje utmärkande drag hos de äkta barnen är, att de aldrig få leva otuktade och fria, efter köttets behag, utan all- tid stå under en fadersaga, så att, så snart de blivit något vårdslösa och icke rätt akta på Andens röst, genast hava de någon bedrövelse över sig, som »lärer dem giva akt på orden». Om detta tecken säger aposteln bestämt: »Om I ären utan aga, av vilken alla hava blivit delaktiga, så ären I oäkta och icke söner» (Heb. 12:8). Och om grenarna i vinträdet säger Herren: »Var och en, som bär frukt, den rensar han, att den må bära mera frukt» (Joh. 15:2). Slutligen må om alla dessa tecken märkas, att de stundom förnimmas mer tydligt, stundom åter äro för oss dunkla och knappt märkbara; men det förhållandet blir mer utrett, då vi betrakta de olikheter, som, med all denna väsentliga likhet, ändock kunna äga rum emellan Guds barn på jorden. Må Herren leda oss i sitt ljus och i sin sanning! För att nu betrakta de olikheter, som kunna äga rum emellan Guds barn på jorden, vilja vi först i korta ord sammanfatta och upprepa, vad som utgjorde de mest väsentliga dragen hos dem, eller varuti de alltid äro varandra lika.

Vi funno av skriftens egna ord, att alla Guds barn på jorden igenkännas av ett visst förhållande till världens Frälsare – att »den som icke har Sonen, han har icke heller Fadern» – och »den har icke livet» (1 Joh. 2:23; 5:12). Guds barn äro de, som så drivas av Guds Ande, att de icke kunna umbära Frälsaren. Med andra ord: de människor, hos vilka Guds Ande så jagar efter allt syndigt, in- och utvärtes, att de beständigt ånyo behöva trösten av försoningens ord och därför aldrig kunna bliva utlärdade i det ordet, utan allt framgent hava däri sin mat, sitt livsbehov, evad det sker mer med en svag och hungrande tro, eller med en mer stark och fridgivande; men att Kristus och nåden äro oundgängliga – ja, detta är huvudtecknet.

Att Kristus är dyr, det är visst huvudtecknet på Kristi vänner. Kristus är huvudtecknet på de kristna. Såsom Luther säger: »Likasom en vit vägg heter vit av den vita färgen, så ock de kristna av Kristus.» Sedan betraktade vi ock några medvitnande tecken, såsom den helgande Anden i hjärtat, den broderliga kärleken och den faderliga agan; men vi börja och sluta med huvudtecknet: Guds barn hänga vid Kristus. Häruti äro de alla lika. Men nu skola vi ock se, varuti de dock kunna på samma gång vara varandra olika; och då blir åter nödigt att blott fråga efter, vad *Guds ord* säger därom. Annars överdriver man gärna åt båda sidor i denna fråga. Under det somliga vilja hava alla kristna så lika, som om de vore stöpta i form, vilja andra göra deras olikheter så stora, att även de nämnda väsentliga dragen utplånas, så att om möjligt även världens barn skola få rum ibland dem – åtminstone att allt religiöst och fromt skall vara Guds barn. Vi skola därför se till, att vi grunda oss blott på Guds egna ord härom.

Hurudana äro nu de olikheter, som vi i skriften finna antecknade hos Guds barn? Vi hava redan funnit, att de icke äro olika däruti, att somliga bland dem känna sig brottsliga inför Guds lag och hava blott i Kristus och hans försoning sin hjärtetröst och sitt liv, då andra Guds barn däremot äro nöjda med sin fromhet och hava däri sin tröst. Nej, den olikheten finnes icke bland Guds barn; uti själva livsgrunden äro de alla lika. Icke heller äro de olika däruti, att somliga bland dem hava en helig håg till Guds lag, jämte köttets strid däremot, ja, att de »regeras av Anden» så, att de följa Kristus genom hela livet, då däremot andra Guds barn på ett sådant sätt tro på Kristus, att de för övrigt förbliva i sitt gamla väsende och följa världen; eller att somliga Guds barn hava en särskild kärlek till allt, som är fött av Gud, då däremot andra Guds barn älska intet andligt broderskap, utan äro avoga däremot; att somliga Guds barn äro under agan, men andra Guds barn äro därifrån fria o. s. v.

Nej, sådana olikheter finna vi icke hos dem – uti dessa stycken äro de alla lika, ehuru under en mängd olika grader i kraft och utveckling av dessa nådens verk. Men själva sakerna finnas hos dem alla, likasom hos ett nyfött naturligt barn alla delar finnas, ehuru späda, ehuru dess små händer och fötter icke kunna liknas vid den stora arbetskarlens. Sålunda äro alla de väsentliga styckena lika hos alla, som äro födda av Gud. Men varuti de då kunna vara varandra olika, det skola vi nu se av några tydliga texter i skriften. För att icke tala om det, vari gamla testamentets helgon hade det annorlunda, än nya testamentets – ehuru visserligen de förra voro lika kära barn för Gud, som de senare – vilja vi blott se, vad ordet säger om de trogna på *Kristi och apostlarnas tid*.

Ett mycket lätt och påtagligt exempel är vad vi finna hos själva apostlarna. Vem märker icke en synnerlig olikhet t.ex. mellan Paulus och Petrus? Så lika de äro i tron och anden, märka vi dock en sådan olikhet i tonen av deras epistlar, att kristna ännu i dag gärna vilja bliva antingen »paulinska» eller »kefiska» (petriska). Paulus med sin långa sammanhängande bevisning är förnämligast sysselsatt med den stora huvudsaken, att predika Kristus, att försvara evangelii sanning emot all förvändning; Petrus, med sitt korta, hopträngda språk och sina täta, allvarsamma förmaningar och varningar är häruti mera lik Jakob. Då kommer ännu Johannes med ett tredje, honom alldeles eget uttryckssätt, varuti *Lammet och kärleken* äro huvudorden.

Och alla tre stämmorna samklinga dock i den skönaste harmoni, så snart vi se på anden och innehållet. Om nu tvenne lärare äro så olika i predikosättet, i tal eller skrift, som dessa apostlar, huru bliva icke ofta Guds barn däröver förbryllade och mena, att blott den ena är av Gud och hälsosam att höra, den andra icke!

Gåvorna äro mångahanda. 1 Kor. 12:e kap.

Den olikhet, som vi härmed antytt, har aposteln Paulus utförligen förklarat i sina brev, där han talar om de särskilda kallelser, Gud givit de olika lemmarna i kroppen, och den särskilda utrustning av gåvor, som för dessa olika kallelser fordras. Vi vilja i synnerhet betrakta 1 Kor. 12:e kap. Först säger aposteln i v. 4: »Gåvorna äro mångahanda, men Anden är densamme. 5. Och ämbetena äro mångahanda, men Herren är densamme. 6. Och kraftverkningarna äro mångahanda, men det är samme Gud, som verkar allt i alla.» Och strax nedanför giver aposteln oss exempel på dessa Andens olika gåvor och säger: »Åt en gives genom Anden att tala vishet; åt en annan att tala kunskap efter samme Ande; åt en annan tro genom samme Ande; åt en annan gåvorna att bota sjuka genom samme Ande; åt en annan kraftverkningar; åt en annan bedömande av andar; åt en annan åtskilliga slags talande med tungor; åt en annan uttydning av det med tungor talade. Men allt detta verkar den ene och samme Anden, utdelande åt var och en sitt, såsom han vill. Ty liksom kroppen är en och har många lemmar; men alla lemmarna i kroppen, fastän de äro många, äro en kropp, så är det ock med Kristus.» Och i Rom. 12: 4-6 anmärker han: »Såsom vi i en enda kropp hava många lemmar, men alla lemmarna icke hava samma förrättning, så äro vi, de många, en enda kropp i Kristus – och hava olika gåvor efter den nåd, som blivit oss given.»

Detta är nu den enkla förklaring, aposteln giver över en mängd olikheter, som vi alltid måste stöta på bland de trogna. Och han uttyder detta ännu ytterligare genom följande tillägg: »Gud har satt i församlingen först apostlar, för det andra profeter, för det tredje lärare, sedan verkande krafter, sedan gåvorna att bota sjuka, att undsätta behövande, att styra och att på åtskilliga sätt tala med tungor»; eller, frågar han: »Icke äro väl alla apostlar? Icke äro väl alla profeter? Icke äro väl alla lärare? Icke hava väl alla verkande krafter? Icke hava väl alla gåvorna att bota sjuka? Icke tala väl alla med tungor? Icke kunna väl alla uttyda?» Märk! här säger aposteln uttryckligt, att de kunde icke alla göra detsamma, som somliga kristna – »Icke kunna väl alla uttyda? Icke äro väl alla apostlar? Icke äro väl alla profeter?» Nej, menar han; de kunde icke alla, de voro icke alla, vad somliga kunde och voro; men alla voro de dock »lemmar i kroppen». Se, vilken nyttig lärdom! Är det icke vanligt, att när vi först lärt väl känna och älska en kristen,

som är utmärkt med någon viss dyrbar gåva, och vi sedan stöta på någon, som saknar denna gåva, vi snart äro färdiga att misstro dennes kristendom, om han ock än så djupt och sant har i Kristus sitt liv, jämte andra utmärkande nådestecken? Måtte vi dock aldrig glömma dessa lärdomar!

Men låtom oss ock därför ännu bättre beskåda de gåvor och krafter, aposteln här nämnt, och om vilka han uttryckligt sagt, att somliga lemmar i kroppen hade dem, men andra icke. Han sade: »Åt en gives genom Anden att tala vishet; åt en annan att tala kunskap efter samme Ande.» Vishet och kunskap voro således tvenne olika gåvor. Visheten var gåvan att med en djup och klar blick skåda in i Guds verk, Guds vägar, domar och hemligheter. Kunskap åter eller förståndighet, såsom ordet betyder, var gåvan att på ett hälsosamt sätt tillämpa ordets sanningar på människor och i varje särskilt fall finna vad som mest gagnade. Till vishet hörer t.ex. att kunna förstå och förklara Johannes uppenbarelse eller andra djupa hemlighetsfulla texter.

Men då Petrus säger, att en man skall »förståndigt sammanleva med sin hustru», så brukar han där just det ord, som här är översatt med *kunskap*, och vill säga så mycket som, att mannen borde inse och betänka det »kvinnliga kärilets» svaghet och därför använda hovsamhet och billighet i sina fordringar. Likaså när Paulus visste att skicka sig efter alla omständigheter, vara »dem, som voro under lagen, likasom om *han* vore under lagen», vara »för de svaga svag», vara »för alla allt», så hörde allt detta till den gåvan, som här kallas *kunskap*. Nu, att *tala kunskap* är således att rätt kunna göra tillämpning av Guds ord på olika människor, på ett milt eller ett skarpt, ett tröstande eller ett hotande sätt, allt eftersom var och en behöver det. Varemot att tala vishet var gåvan att med en djup blick in uti ordets hemligheter göra djupsinniga utläggningar därav till människors undervisning.

Nu bör man dock icke förstå detta så, att någon hade den ena gåvan i stort mått och alls intet av den andra gåvan, nej, dessa gåvor kunde väl vara förenade, såsom hos Paulus själv m.fl., utan aposteln ville säga, att Anden gav åt den ena ett stort mått av vishet, så att denna framstod såsom hans synnerliga gåva, och han kunde likväl hava ett mycket litet mått av den gåvan, som kallas kunskap. Däremot kunde en annan hava denna senare gåvan i rikt mått och likväl hava mycket litet av den förra gåvan. Vidare säger aposteln: »Åt en annan tro genom samme Ande; åt en annan gåvorna att bota sjuka genom samme Ande.» Med ordet tro menas här utan tvivel den undergörande, såsom då aposteln i nästa kap. v. 2, säger: »all tro, så att jag kunde förflytta berg» (jämf. Matt. 17:19-20), men den kan ock syfta på vad man även ser av historien, att Gud stundom givit eljest ringa och obemärkta kristna en besynnerlig hjältetro att våga stora ting samt utstå och övervinna svårt lidande.

Gåvan att göra helbrädda åtskiljes ifrån underverk, som omtalas i v. 10, och utesluter således icke de naturliga medlen. Det var dels med dessa, dels med bön och händers påläggning, som somliga av de första kristna hade en synnerlig gåva att bota sjuka (Jak. 5:15,16). Och denna gåva var dem given genom Anden, säger här aposteln. Vi fortsätta icke längre denna förklaring av Andens här uppräknade gåvor, utan anmärka blott: Tänk, vilken olikhet som genom sådana gåvor måste uppkomma bland de kristna! Och en olikhet, som vi icke må tadla och misstycka, utan beundra och prisa. Ty allt vad Anden gör är skönt och heligt. Aposteln förklarar det därmed, att vi alla äro blott enskilda lemmar i en enda stor och härlig kropp, vars huvud är Kristus. Lemmarnas olika gåvor och förrättningar böra därför, långt ifrån att söndra och åtskilja oss, tvärt om på det innerligaste förena oss. Ty, säger han, uti en kropp skola alla lemmar »hava samma omsorg för varandra».

Det är blott det köttsliga sinnet uti oss, som gör, att vi dels vilja själva hava alla lemmarnas gåvor och förrättningar, dels vilja finna någon annan människa, som hade dem alla, för att om möjligt få ett annat huvud, än Kristus. Låt honom ensam vara den, som har »fått Anden utan mått» (Joh. 3:34), ensam »den stenen, som har sju ögon» (Sak. 3:9 Uppb. 5:6), eller »gudomens hela fullhet» (Kol. 2: 9); och låtom oss

hava blott i honom vårt huvud, vår fröjd och vår berömmelse, så skall ingenting vara kraftigare att förena alla lemmarna. Om vi alla såge oss själva och varandra blott såsom »lemmar i Kristus», vilken hög ära, vilken innerlig sammanfogning i kärleken! Och här har nu aposteln lärt oss, att vi icke böra misskänna en kristen, som har blott en eller annan gåva och saknar andra, när han likväl är en lem i kroppen, d.ä. hänger vid Kristus; du bör icke heller vara missnöjd för din egen del, eller miss- tro ditt eget nådastånd, fastän du icke har den eller den gåvan, som du beundrar hos en annan. När du likväl hänger vid Kristus, så är du dock en lem i hans lekamen.

Märk ock, huru aposteln överallt i detta kapitel brukar de orden: »genom Anden givet» – »givet» – »givet», säger han. Han menar icke, att någon kan själv taga eller förmå något, utan att var och en blott hade vad som var honom givet; såsom han annorstädes säger: Vad har du, som du icke har undfått?» Han menar, att vi hava ingenting, som icke är oss givet och skänkt, efter Guds fria välbehag. Men nu pläga vi tvärt om tillskriva oss själva allting, så att om vi få nåd att uträtta något gott, t.ex. tala med mer smörjelse till någon själ, o. dyl., då äro vi så tröstade och förtroliga med Gud; men om vi en annan gång sakna denna nåd, äro stumma och vanmäktiga, då vi anse oss böra tala, då äro vi färdiga att fördöma oss därför. Detta är ett bevis, att vi icke rätt allvarligt hålla vad gott vi förmå för en gåva; ty är det en gåva av Gud, då kan icke hans nåd och välbehag till oss vara beroende därav; icke kan han anse de gåvor, han själv giver, såsom vår förtjänst och dygd och för deras skull älska oss; hans nåd står på en helt annan grund än gåvorna och är av dem oberoende.

Om då min gåva är större eller mindre, det är för Gud alldeles lika; han vet väl själv, vad han givit mig. Det är nog, då jag är i Kristus och därmed en lem i kroppen. Här om säger nu aposteln: »Om foten skulle säga: emedan jag icke är hand, så tillhör jag icke kroppen; skulle han därför icke tillhöra kroppen? Och om örat skulle säga: emedan jag icke är öga, så tillhör jag icke kroppen; skulle det därför icke tillhöra kroppen? Om hela kroppen vore öga, var bleve då hörseln? Vore han hel och hållen hörsel, var bleve då lukten? Men nu har Gud satt var och en av lemmarna i kroppen, såsom han har velat.» Väl må vi »sträva efter de yppersta gåvorna» (1 Kor. 12: 31) och oupphörligt bedja om all nåd och kraft att tjäna själar, men icke därpå bygga vår förtröstan. Och tänk, om det funnits en kristen, hos vilken alla gåvor voro i rikt mått förenade, huru skulle den människan hava undgått faran att bliva en avgud, ja, både för sig själv och för andra? Det är ändå nog fara för avguderi, fastän Herren så visligen fördelat gåvorna, att ingen har fått alla, utan den mest utrustade har dock brist i något stycke. Men lovad vare Gud! därigenom skall väl han själv till slut vinna högsta rummet i våra hjärtan! Och detta är vår högsta salighet, då Gud blir ensam stor.

Måtte vi lära att varken avguda någon, som har stora gåvor, icke heller misstro och förakta en annan, som har blott någon ringare. För Gud är allt lika stort och kärt, det lilla och det stora, blott var och en är *trogen i sitt* punds förvaltande. Låt icke heller din egen gåva synas dig för ringa, utan se blott till, att du är trogen i hennes uppövande och användning (Rom. 12:7-8). »Må ingen fara efter att vara en universalande», säger dr Roos, »en universalande, som måste veta allt, kunna allt, företaga allt; ty av sådant överdåd uppkomma oskickliga verk, för vilka man i evighet får blygas.»

Vi upprepa åter, att de olikheter hos Guds barn, som vi nu betraktat, komma från Gud och äro alls icke något ont, utan tvärt om en skönhet och rikedom. Ja, denna mångfald och färgskiftning är så utmärkande för Guds verk, att om i en församling alla lemmarna äro varandra så lika, att när man sett eller hört en, det är så mycket, som om man hade sett och hört alla, så är detta icke ett gott tecken; ty med Andens enhet skulle dock uti ett sant Guds verk vara en gåvornas mångfald, och var och en lem förnämligast verka med sin gåva. Annars är det likt ett formstöpt människoverk. Så långt ifrån är det, att vi böra bekymras över alla olikheter ibland Guds barn.

Och när man vidare betänker, huru den gudomliga försynen låter den ena födas och uppfostras i det landet, staden eller släkten, den andra i en annan, visar den ena på de och de andliga lärarna och skrifterna, den andra på några andra, och förer var och en genom olika erfarenheter av lidande och välgärningar; så följa av alla dessa omständigheter ännu flera olikheter ibland Guds barn – olikheter, som icke beteckna något ont, utan ytterst komma från Gud, och icke böra väcka något misstroende, förakt eller klander, utan betraktas, såsom förut blivit sagt, med vördnad för Gud, den mångfaldiga nådens källa.

Olika meningar och levnadssätt

Men de olikheter emellan Guds barn, som vi nu beskådat, torde icke vara de svåraste att förstå och rätt betrakta. Svårare blir det, när vi stöta på olikheter i de rådande *meningar* och *levnadssätt*, mot vilka vi anse oss hava klara Guds ord. Men även sådana olikheter bevisa icke alltid något emot själva troheten och nådelivet hos personen. Vi åsyfta här olikheter, som kunna bero antingen av den andliga åldern och utvecklingen av nådens verk, eller ock av olika uppfattning av sådana Guds ord, som vid lika trogen forskning dock kunna förstås på två sätt, eller komma de av nyssnämnda yttre förhållanden, i vilka man blivit född och uppfostrad; eller äntligen från olika anlag och riktningar i själva naturen; för att icke tala därom, att även satan kan inverka på oss, utan att själva nådelivet utsläckes.

T.ex. du tycker, att jag har en för sträng anda, predikar för mycket lag och förmaningar; jag åter tycker, att du predikar dessa för litet. Nu kan både det ena och det andra vara sant; både du och jag kunna gå till någon överdrift, vilket icke är gott, utan antingen något mänskligt hos oss eller rent av en verkan av själafienden. Men också kan vårt *tycke* och *omdöme* om varandra vara oriktigt, och olikheten i vår predikan härleda sig ifrån olika kallelse, såsom olikheten emellan en Johannes och en Jakob måste betraktas. Ett annat exempel: du gör dig samvete av åtskilliga ting, som jag kan med fullkomlig frid i samvetet och med tacksägelse till Gud bruka.

Kan ock en sådan olikhet äga rum ibland Guds barn? Här vilja vi nu se ett lärorikt exempel i skriften. Paulus skriver i Rom. 14:e kapitel: »Antagen eder den, som är svag i tron, utan att döma över tankar. Den ene tilltror sig att äta vad som helst; men den som är svag, han äter grönsaker. Den ene gör åtskillnad mellan dag och dag, den andre anser alla dagar lika; var och en vare fullt viss i sitt sinne. Den som aktar på dag, han gör det för Herren, och den som icke aktar på dag, han gör det för Herren; och den som äter, han gör det för Herren, ty han tackar Gud; och den som icke äter, han gör det för Herren och tackar Gud.» Låtom oss betrakta detta exempel.

Många anse den skiljaktighet, som Paulus här omtalar, för mycket obetydlig; »ty», säger man, »det rörde ju alldeles likgiltiga ting, att äta kött eller icke, att akta på judiska fastedagar eller icke; det var ju ringa och fria saker.» Så sant detta låter, så falskt är det i verkligheten. Nej, min broder, det var alldeles icke så ringa saker, som de ljuda för vårt öra, utan frågan var egentligen denna: Skall man hålla Guds bud eller icke? Skall den store, helige Gudens ord betyda så mycket som våra lärares utläggningar? Så skarp var frågan. Ty förhållandet var följande: det var Gud själv, som med sina bud hade bundit judarna vid olika mat och vid olika dagar.

Nu har Gud allt ifrån tidens begynnelse nog allvarsamt lärt oss människor, att hans befallningars vikt icke må bedömas efter *gärningens* storhet, utan efter den enda omständigheten, att Herren Gud har talat ett ord därom. Då Gud i begynnelsen band människans dödsdom vid ätandet av ett visst träds frukt i paradiset, då var visst själva gärningen mycket liten, men följderna av budets brytande voro övermåttan stora. Nu hade *samme Gud* uti den levitiska lagen givit Israels folk föreskrifter om *vad de fingo äta* av kreaturens kött och vad de däremot icke skulle äta. Likaledes hade han, utom den i dagarnas skapelse instiftade sabbaten, även påbjudit åtskilliga högtider och fastedagar. Nu kom Kristus i världen och i

honom uppfyllelsen av hela den förebildande lagen. Med tron på honom hade barnen kommit till sin myndighetsålder och behövde icke längre stå under förmyndaren och tuktomästaren, som till och med föreskrivit dem bordsregler (Gal. 3: 23-25).

Detta förstodo genom Andens ljus apostlarne och de i tron starka; men Gud hade aldrig med något bestämt ord förklarat: Nu skall det vara slut med den levitiska lagen. Därför voro de »svaga i tron» ännu bundna av Guds egna bud och tänkte: detta är oss befallt av Gud själv; ingenting är säkrare än att hålla sig efter Guds ord; intet förstånd, ingen utläggning må göra Guds bud om intet. Vi hålla oss efter ordet. Och se, alla dessa voro även i denna mening »ivrare för lagen», *ehuru* de voro »troende» kristna (Apg. 21:20-21).

Se nu här, huru mycket frågan gällde! För oss är hon mycket liten – för oss, som aldrig ett ögonblick av vår levnad varit besvärade av något den judiska lagens bud; men för *dem*, som allt ifrån modersmjölken insupit den djupaste vördnad för varje bokstav och prick av Guds heliga lag, för *dem* var det inte ett ringa ting att nu begynna fritt bryta och förakta densamma – märk! då Gud aldrig uttryckligen återkallat dessa sina bud. Huvudfrågan var således icke om mat och dryck, utan om Guds buds hållande eller brytande. Det var endast för Paulus och de starka i tron en fri och ringa sak, såsom det ock är för oss; men för *dem*, som icke hade detta ljus, var det en så svår och bindande fråga, att aposteln uttryckligt säger, att man kunde blott med sin mat »fördärva den, för vilken Kristus har dött» (v. 15) – åstadkomma anstöt för samvetet (v. 20), och att en broder bleve dömd (v. 23).

Allt detta torde visa, att frågan icke var en ringa och fri sak, utan ganska stor och bindande. Och i en sådan bindande fråga kunde sant troende kristna hava olika meningar, såsom detta kap. visar. Huru var detta möjligt? Ja, vi hava nu sett, huru det tillgick. Och så länge vi alla måste bekänna med aposteln: »Vi förstå *endels* och profetera *endels*», så måste vi ock bekänna, att något dylikt alltid kan hända bland oss. Då man menar, att alla redliga själar måste få en och samma mening i alla punkter, så kommer den tanken av en hemlig inbillning, att vi skola kunna förstå allting. Nej, det går icke så till i detta livet. Det är blott *en*, som förstår allting. Vi förstå blott *endels*.

Och då själva aposteln Petrus långt efter den stora pingstdagen ännu icke fullkomligare förstod sitt apostlauppdrag, än att han endast genom en särskild uppenbarelse från himmelen kunde förmås att gå med sitt evangelium till en hednings hus (Apg. 10); och då Paulus kunde i brevet till filipperna betyga, i avseende på själva huvudläran om Kristus: *Icke att jag redan har vunnit det* – huru skola vi, arma, då inbilla oss, att vi förstå allting? – »Ju längre jag studerar i Guds ord, desto mer finner jag där, som jag icke förstår. Jag kan icke begripa, huru det kommer sig, att jag blir mer och mer okunnig. Ut i de första åren av mitt nådeliv förstod jag så väl nästan allt Guds ord; nu förstår jag icke ett enda riktigt i botten.» Så har en gammal lärare yttrat. Men just det, att vi alla förstå blott »endels», det är orsaken, varför lika allvarligt forskande kristna kunna i vissa frågor få olika meningar.

Och nu hava vi sett, huru aposteln bjuder, att de kristna i sådana händelser icke böra »förakta eller döma» varandra (v. 3), så snart de för övrigt äro bröder i Kristus. Och därom åter bör man döma endast efter de stora, väsentliga förhållanden, som utmärka Guds barn – nämligen om en är en fattig och tuktrad syndare eller tvärt om uppblåst; om han lever av Kristi försoning eller är tvärt om fientlig mot den predikan; om han har en helgande Ande och kärlek till bröderna, eller tvärt om. På sådant skola kristna igenkännas och bedömas, icke efter olika gåvor, eller av meningar, som icke röra själva livet och grunden. Men då aposteln här lärar, att vi för sådana meningar icke böra döma eller förakta varandra, har han därmed icke sagt, att du kan skadeslöst umgås med stridsfrågor och bör umgås med sådana. Nej, därom har han givit uttryckliga bud, att du bör fly sådana och »hålla dig till de hälsosamma ord och den lära,

som hör till gudaktighet», om »tron och kärleken i Kristus Jesus» (2 Tim. 1:13; 1 Tim. 6:3-4); annars kan du bliva »sjuk i spörsmål och ordstrider».

Då den milde Frälsaren till själva den trogne Petrus, när denne var gripen av en mot Herrens ärende stridande mening, kunde säga: »Gå bort ur min åsyn, satan, du är för mig en stötesten»; så har han därmed visat det rätta förhållandet i sådana fall. »Du är för mig en stötesten», säger han; »eljest äro vi väl goda vänner, men med denna din mening är du mig nu till hinder, därför vill jag nu icke höra dig; därför gå bort ifrån mig.»

Om olika andliga åldrar

Men då vi nu tala om de olikheter, som bero av olika ljus och blick i Guds ord, måste vi särskilt ihågkomma, vad olika andliga åldrar och grader i nåden här kunna medföra. Det är alldeles omöjligt, att man på varje tid av sin levnad kan fatta vilken läropunkt som helst, när det gäller att på fullt allvar hålla den för sann och göra den till sin egen. Nej, man måste leva sig in i de gudomliga sanningarna. När det gäller blott att inpräglade dem i huvudet, då kan man på varje tid lära alla trosartiklar; men blir man väckt och börjar söka saken i kraft, då omstörtas lärosystemet, då blir man som ett barn, okunnig, och får nu börja med de första bokstäverna. Då lär man, på ett nytt sätt, ett stycke i sänder, blott efter - som livet och erfarenheten framskrida; och då kan jag på *en tid* kraftigt strida mot en sanning, som på en annan tid är hela mitt liv och min salighet.

Härom skriver superintendenten M. F. Roos i sin avhandling om »skiljaktigheten och överensstämmelsen Guds barn emellan i detta livet.» på följande sätt:

»Kristendomens åtskilliga grader göra ock en olikhet ibland Guds barn; och emedan det dels är Guds vilja, att man icke på en gång erhåller allt, utan först efter visad trohet i det mindre uppnår en högre grad, dels ock människornas otrohet och tröghet hindra deras fortgång ifrån den ena graden till den andra, så kan man härleda den olikhet, som är en följd av dessa olika grader, än från Gud, än från dem själva.

Människorna hava gjort åtskilliga beskrivningar och indelningar på kristendomens grader. Låtom oss ock häruti bliva vid den heliga skrift, som varken säger för mycket eller för litet därom. Paulus, ehuru han i Fil. 3:12 säger, att han ännu icke vunnit allt och ännu icke var fullkomnad, säger dock i v. 15: »Må alla vi, som äro fullkomna, vara så sinnade.» Vad menas här med de »fullkomna», eller en fullkommen kristen? Den, som är så sinnad, som han beskrivit det i v. 7-11, då han säger: »Men allt det som var mig en vinning (näml. all min rättfärdighet under lagen), det har jag räknat såsom förlust för Kristi skull. Ja, jag räknar ock allt såsom förlust mot det överträffande i min Herre Jesu Kristi kunskap, för vilkens skull jag har blivit förlustig alltsamman och räknar det såsom avskräde, på det att jag må vinna Kristus och varda funnen i honom, icke havande min rättfärdighet, som kommer av lagen, utan den, som kommer genom tro på Kristus» o. s. v. Så beskriver Paulus här de fullkomna.

Och i 2 Tim. 3:17 tillägger han, såsom förklaring på »en fullbordad Guds människa»: »till allt gott verk skicklig», nämligen till de goda gärningar, vartill hon efter sin särskilda gåva skall bliva brukad, lik en mästare, som kan göra alla slags arbeten, som förekomma i hans hantverk, när han fått så väl styrka som förstånd därtill. Dock kan och skall även en sådan fullkommen ännu växa till. Ty Paulus ville ännu vidare fatta Kristus och »jaga mot målet» (Fil. 3:8, 12-14). Till ytterligare beskrivning på en fullkommen, säger aposteln i Heb. 5:12-13, att en sådan kan fördraga en stadig läras mat, sådan som läran om Jesu översteprästerliga ämbete är, såsom hon i den episteln föredrages. Varav kommer det, att en klarare och rikare tröst ur evangelium är för mången till anstöt, liksom verkade den lättsinne? Varför är för en annan ett skarpt ord om försakelse nog hård, liksom borttog det all tröst? Varför synes för en tredje en sannfärdig hemlighet, som dock innehålles i skriften, otrolig? Därför att man ännu icke är fullkommen och icke kan fördraga stadig mat.

Här hjälper ingen sinnenas spänning hos lärjungen och inga bevisens tydlighet hos läraren; utan den förre måste ännu vidare omvända sig till Herren och bliva starkare i Anden, så skall han aldrig stöta sig där, varest han förut har stött sig. Ingen strid i trossaker skulle således bliva oavgjord, om det gåves idel fullkomna kristna. Emot de fullkomna sättas unga barn (Heb. 5:13), vilka man måste giva begynnelselärans mjölk och eljest tillskriva och tillägna mindre än de förre. Paulus kallar (1 Kor. 3:1) de unga barnen i Kristus också köttsliga, och de fullkomna andliga, ingalunda som hade de förra icke även något andligt hos sig, och de senare intet köttsligt; utan emedan köttet ännu ganska mycket hindrar barnen i det nya livets övning, i de goda verkens fullgörande och den stadiga matens anammande. Paulus säger ock i Ebr. 5:14, att de fullkomna hade genom vanan övade sinnen att skilja mellan gott och ont; men dessa korintier, som han kallade barn och köttsliga, kunde under idel god mening och förevändning göra sig skyldiga till avund, kiv och söndringar (v. 2, 3).

Se då åter här en orsak, varför det i alla tider varit så många skiljaktigheter ibland Guds barn; det kommer därav, att så många stå i det barnsliga tillståndet och äro köttsliga. Därför skriver aposteln åter (Ef. 4:13–14): »Vi skola alla hinna till enheten i tron och i Guds Sons kunskap, till en fullkommen man, till Kristi fullhets åldersmätt; på det att vi icke mera må vara barn, som kastas och kringdrivas av varje lärdomsväder, genom människornas spel, genom illfundighet i villfarelsens ränker.» Härav ser man, att det barnsliga tillståndet i kristendomen förer det med sig, att man lätteligen genom åtskilliga meningar och föreställningssätt i tros- saker kan bliva förvillad och drivas av och an såsom av mångahanda väder, ja, väl alldeles förföras.»
Så långt Roos.

Om olika naturer

Andra olikheter emellan Guds barn komma helt enkelt av olika naturer; ty nåden upphäver icke helt naturolikheterna, utan giver dem blott en ny helig riktning samt tuktan och moderering; men samma kraftfulla och livliga natur, som bidrog att göra Paulus före sin omvändelse till en mycket svår förföljare, bidrog även efteråt att göra honom till en mycket verksam och kraftfull apostel, så att, då han om sitt förra liv kunde säga, att han »i judendomen gick längre än många samtida av sitt folk» (Gal. 1), kunde han ock sedan om sin apostlaverksamhet säga: »Jag har arbetat mer än de alla» (1 Kor. 15).

Det var ock utan tvivel blott naturens olikhet, som gjorde, att, då den älskande Johannes kunde kvarbliva i båten, då Jesus stod på stranden, Petrus åter genast kastar sig i vattnet, för att så fort som möjligt komma till sin Herre (Joh. 21). Men var Petrus häftig i sin kärlek, så var han ock häftig i andra sinnesrörelser, så att han ock med Johannes trohet likväl oftare förgick sig än Johannes. Se vi icke dagligen, huru den allvarligaste kristen, som mer än andra är rik på Andens frukter och mer än andra begråter sina brister och anropar Gud om hans kraft emot dem, likväl, om naturen är mycket häftig och svår, oftare förgår sig än en annan, som är av ett lugnt och stilla blod? Den, som icke ger akt på denna omständighet, utan dömer efter som ögonen se, kan då lätt döma illa om den, som i sanning är mer gudfruktig, och på samma gång om en lugn och jämn natur utropa: »Vad han är helgad!»

Och en annan, som blott ser på livlig verksamhet, kan om en kristen av stilla natur tänka illa och anse honom rent av död, blott därför att Guds verk där icke kan yttra sig livligt. Även detta är att besinna, för att icke missförstå och orätt bedöma, sig själv och andra Guds barn. Hit hörer ock, vad Luther över texten om fottvagningen säger om de olika oarter, som vidlåda kristna. Och då allt Guds ord visar, så väl med bestämda utsagor som med alla helgons exempel, att, huru än Guds Ande helgar oss, vi dock i detta livet icke äro syndfria och lika heliga som Kristus, utan att hos alla trogna är en beständig kamp mellan Anden och köttet; så måste ock några verkliga skröpligheter ännu finnas hos dem. Därom säger nu

Luther: »Det blir icke annat av, i hela världen finner du ingen kristen så ren, som icke har något särskilt fel och bräcklighet: den ena är vredsam och lättretlig; den andra är sorgfull och besynnerlig till sinnes; den tredje för mycket lustig eller under tiden lättfärdig; den fjärde karg och snål; den femte för mycket frikostig och givmild.

Då tycker du, att blott din husbonde, din maka, dina tjänare, din granne icke hade det och det felet, så ville du gärna umgås med honom; men ett så beskaffat fel är dig för svårt och odrägligt.» Så långt Luther. Ja, det händer ock, att ehuru även du har ditt fel, vilket andra måste fördraga, du likväl så stöter dig på din nästas fel, att du är färdig att fördöma, åtminstone förakta honom, även då hans fel icke mer än ditt är av egenskap att bevisa, det han är utan bättring och tro. Låtom oss vaka emot ett sådant dömande.

De lagiska och de evangeliska

Med allt vad vi nu sett om de olikheter, som kunna äga rum emellan Guds barn, plägar dock en olikhet alltid bliva förbryllande, varför vi sluta med att ännu tala något om denna. Det är den olikheten, som tyckes närmast röra själva anden och livet, nämligen den mer lagiska riktningen och den mer evangeliska. Det lättaste sättet att komma från denna svårighet är att blott hålla den ena riktningen för den enda rätta och helt förkasta den andra. Så göra många; men om de då ledas av sanningens och gudsfruktans ande, det må man inför Herren eftersinna. Lika falskt och lättsinnigt döma *de*, som hålla allt andligt för gott och saligt, antingen det är lagiskt eller evangeliskt. Låtom oss icke för hastigt avgör en så viktig fråga, utan med mer noggrannhet se efter, vad ordet säger. Du som håller allt andligt för fromt och saligt, du ser icke, huru Kristus och Paulus uttryckligt säga tvärt om.

Betrakta dock Matt. 7:22–23; 22:11–13; 25:8–12; Rom. 9:31–32; 10:1–3; Gal. 3:10; 4:22–30 m.fl. Först se vi i hela nya testamentet, att det på Kristi tid fanns en fromhetsskola, som gick så långt i sin stränghet, att den t.o.m. ville göra själva Herren Kristus till syndare, såsom den där bröt sabbaten, drack vin o. s. v. Och Paulus bekänner om den tid, han tillhörde den skolan, att han var »efter den rättfärdighet, som är i lagen, ostrafflig» (Fil. 3); och om sina bröder av den vägen säger han: »Jag bär dem vittnesbörd, att de hava nit för Gud» – att de »fara efter rättfärdighet – men», säger han, »icke visligen; ty de förstå icke Guds rättfärdighet, utan söka att upprätta sin egen rättfärdighet» etc. Men då nu Jesu lärjungar också »foro efter rättfärdighet» och hade nit för Gud och lagen, vad var det då, som egentligen åtskilde de förra och dessa senare!

Svar: Det var prövostenen, det var Kristus. Paulus säger: »De stötte sig mot stötestenen» (Rom. 9: 32); de knorrade över, att Jesus var för mild mot syndare (Luk. 15), att han gav den yppersta klädningen och den gödda kalven åt den förlorade sonen, som förlösat sitt arv med skökor, och icke ett kid åt honom, som hade »alltid tjänat» fadern; de knorrade, att denne Herren gjorde dem, som arbetat blott en timme, lika med dem, som burit dagens tunga och hetta (Matt. 20); vidare påstodo de, att trons predikan gjorde lagen om intet (Rom. 3:31). Nu, hela denna skola är i Guds ord fördömd, d. v. s. alla de, som förbliva i nyssnämnda sinne. Aposteln säger uttryckligt med avseende på nyssnämnda folk: »Alla de som hålla sig till lagens gärningar, de äro under förbannelse» (Gal. 3:10).

Då nu alldeles samma företeelse visar sig i våra dagar, nämligen ett folk, som far efter rättfärdighet, som har nit för Gud och håller sig till lagens gärningar, men är fientligt mot den oförskyllda nådens predikan, såsom den där skall göra lagen och helgelsen om intet o.s.v., så måste vi, med nya testamentet för ögonen, bekänna, att om dessa icke bliva på sin fromhet utarmade och förtappade syndare, glada att med andra publikaner få nåd som nåd, så äro och förbliva de fariséer och skola sist såsom »tjänstekvinnans söner» utdrivas (Gal. 4: 30). Men nu I, som ansen allt lagiskt väsende misstänkt, nu ett ord till eder. Glömmen

aldrig aposteln Jakob och hans epistel, huru lagisk han är, jämförd med Paulus, och dock är Jakob lika sant en Jesu apostel som Paulus.

Med andra ord: glömmen aldrig, att det finnes två slags lagiska, som måste vida åtskiljas. Första slaget äro de redan betraktade, vilka själva icke äro svårare höftbrutna av lagen, än att de hava sitt hopp på honom (Joh. 5:45), och därför äro fiender till den fria nådens förkunnelse. Det andra slaget äro de arbetande och betungade – dels de själar, som ännu icke förstått Rom. 3:19–22, eller kommit till trons enfaldighet och nåd; dels ock dessa Jakobs- röster, vilka väl för egen del leva av nåden, såsom förtappade syndare, men hava någon särskild Guds kallelse att vara varningsröster, såsom Jakob i vår lättsinniga tid. Sådana lagiska äro våra dyra vänner och syskon för evigheten.

Huvudtecknet, som skiljer dem från fariséerna, är deras förhållande till Kristus, nämligen att de själva, fattiga och tillintetgjorda av lagen, behöva Kristus till allt och måste för egen del leva av hans kött och blod. Låtom oss aldrig glömma denna åtskillnad, att vi icke måtte fördöma dem, som Herren rättfärdigar. Vi upprepa åter: liksom det finnes två slags evangeliska: först de fattiga syndare, som verkligt leva av nåden och därför ock hava en helgande Ande; och för det andra de döda bisittare, som gärna höra det nådefulla ordet, men hava ingen tuktan och ingen helgande nåd; så finnes det ock två slags lagiska: de självstarka och de självfattiga. Låtom oss aldrig glömma detta!

Och då vi alla äro böjda för lutning åt någon sida, är det oss ganska hälsosamt att hava samband med de bröder, som luta åt en motsatt, eller att höra både Paulus och Jakob, fastän det ofta kan bliva oss något besvärligt för köttet. Dessutom är det alla kristnas plikt och vishet, att, så mycket som möjligt är, söka förena och sammanhålla den alltid till söndring frestade syskonhopen, väl vetande, såsom Luther säger, att »det är den svåraste konst under solen att igenkänna Kristus i de svaga och underliga», även dem inbegripna, som äro för oss något underliga i smak och sinne – då de likväl hava de egenskaperna att med en fattig ande hänga vid Kristus och hans evangelium. Sådana äro säkert våra nådesyskon, om de ock i vissa enskilda fall hava annan smak än vi. Men äro de ett självbelåtet folk, som behöva Kristus blott till helgelse, då är det annat – då äro de icke nådesyskon, utan fiender till evangelium, och då hjälper det icke att söka förena.

Men att söka förstå och älska även underliga bröder, är högst nödigt, dels emedan vår benägenhet är så stor att döma allting efter eget huvud, egen smak, dels ock emedan vi hellre kunna göra varandra gagn, om vi stå i beröring med varandra, än om vi äro åtskilda. Vi veta ock, huru mycket apostlarna hava förmanat de kristna att bevara Andens enhet genom fridens band. Och huru många och stora än de olikheter äro, som äga rum mellan Guds barn på jorden, så äro dock de stycken mycket flera, större och viktigare, i vilka de äro alla ett.

De oomvända må intet stöd taga sig av de kristnas olikheter; ty alla Guds barn, och av alla olika kristna kyrkosamfund, äro dock över allt ense uti det, som fördömer de oomvända, nämligen den stora gemensamma läran, att blott den är salig, som blivit en ny skapelse i Kristus. Huru olika Guds barn äro på jorden, äro de dock alla ett uti de största och härligaste förhållandena: »en kropp och en Ande, såsom I ock haven blivit kallade i ett edert kallelsets hopp; en Herre, en tro, ett dop, en Gud och allas Fader, som är över alla, genom alla och i alla.»

Låtom oss, för denna stora enhet, överse med olikheterna och, såsom syskon för evigheten, stödja varandra under de gemensamma striderna på vandringen till det gemensamma fäderneslandet och fadershuset i himmelen! Amen.

– C-O Rosenius

(Artonde årgången, år 1859)

© **Pietisten 2020**

Texterna får användas fritt, helt eller delvis, digitalt eller analogt, kopierat eller tryckt om ditt syfte är att främja Kristi rikes tillväxt.

www.pietisten.com